

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Anarkia, anarkismi, anarkosyndikalismi

Vuoden 1976 tietosanakirjan mukaan

Anonyymi

1976

Anonyymi
Anarkia, anarkismi, anarkosyndikalismi
Vuoden 1976 tietosanakirjan mukaan
1976

http://www.anarkismi.net/aivokuume/txt/anarkia_anarkismi_anarkosyndikalismi_tietosanakirjan1976_mukaan.htm

fi.theanarchistlibrary.org

anarkia, hallituksettomuus, laittomuuden tila, sekasorto
anarkismi, radikaali aatesuuntaus, jonka tavoitteena on täydellinen yhteiskunnallinen vapaus. Anarkismi hyväksyy yhteiskunnalliset organisaatiot vain silloin kun ne perustuvat jäsenten hyväksyntään ja hylkää kaikki pakko-organisaatiot. Ensimmäisenä esitti anarkistisia ajatuksia kreikkalainen filosofi Zenon jo antiikin ajalla. Keskiajalla anarkistista ajattelua esiintyi monien uskonnollisten ajatussuuntien, mm. adamiittien keskuudessa. Poliittisen anarkismin perustajana pidetään englantilaista William Godwinia (k.1836). Anarkismin teoreettisia oppeja kehittivät hänen jälkeensä mm. ranskalainen J.P. Proudhon ja saksalainen Max Stirner. Huomattavimman poliittisen merkityksen anarkismi sai tsaarinajan Venäjällä, jossa sen tunnetuimmat edustajat olivat Mihail Bakunin (k.1876) ja Pjotr Kropotkin (k.1921). Venäjällä anarkismi irtaantui äärimmäisen individualismin aatteista ja lähentyi kommunismia. Neuvostovallankumouksen jälkeen anarkistisia liikkeitä on esiintynyt lähinnä Ranskassa, Espanjassa ja Italiassa. Toisen maailman-

sodan jälkeen anarkismilla ei ole ollut varsinaista poliittista merkitystä, mutta eräät yhteiskunnalliset protestiliikkeet ovat esiintyneet anarkistisin tunnuksin ja saaneet 1960-luvun loppupuolelta lähtien lisääntyvää kannatusta nuorison taholta erityisesti romanissa maissa. Pohjoismaissa ei anarkismilla ole ollut merkitystä. Anarkistit ovat saaneet osakseen huomiota erityisesti sen johdosta, että he ovat käyttäneet päämääriensä saavuttamiseksi poliittisia murhia ja muita väkivaltaisuuksia, vaikka osa anarkismin aatteellista pohjaa luoneista ajatteli joista on pitänyt lähtökohtanaan yksinomaan ihmisen siveellistä kehitystä. Anarkismin tunnuksena pidetään mustaa lippua ja yleensä mustaa väriä.

anarkosyndikalismi, radikaali sosialistinen aatesuuntaus, joka pyrkii laajaan yhteiskunnalliseen vapauteen. Anarkosyndikalistisessa yhteiskunnassa korvaavat vapaaehtoisin ammatillisiin yhteenliittymiin perustuvat organisaatiot yhteiskunnallisen pakon. Anarkosyndikalistisia aatteita on esiintynyt 1800-luvun lopulla ja 1900-luvulla useissa maissa. Voimakkainta kannatusta anarkosyndikalistit ovat saaneet romanisissa valtioissa. Espanjan sisällissotaan (1936-39) osallistui huomattavia anarkosyndikalistia ryhmiä tasavaltalaisten puolella. Toisen maailmansodan jälkeen ei anarkosyndikalismilla ole ollut poliittista merkitystä.